

Väsentligt att den
bevarar (eller respekterar)

• addition $\bar{u} + \bar{v}$

• mult. m. skalär $a\bar{v}$

$$\text{Proj}_{\vec{v}}(\vec{u} + \vec{w}) = \text{Proj}_{\vec{v}}(\vec{u}) + \text{Proj}_{\vec{v}}(\vec{w})$$

$$\text{Proj}_{\vec{v}}(a\vec{u}) = a\text{Proj}_{\vec{v}}(\vec{u})$$

Skalarprodukt

$$\underline{u} \cdot \underline{v}$$

$$(\underline{u} + \underline{w}) \cdot \underline{v} = \underline{u} \cdot \underline{v} + \underline{w} \cdot \underline{v}$$

$$(a\underline{u}) \cdot \underline{v} = a(\underline{u} \cdot \underline{v})$$

Vektorprodukt

$$(\bar{u} + \bar{w}) \times \bar{v} = \bar{u} \times \bar{v} + \bar{w} \times \bar{v}$$

$$(a\bar{u}) \times \bar{v} = a(\bar{u} \times \bar{v})$$

Exempel på icke-linjära
funktioner (avbildningar)

• kubiskt $f(x) = x^3$

$$f(x+y) = (x+y)^3 = x^3 + 3x^2y + 3xy^2 + y^3$$

$$\neq f(x) + f(y) = x^3 + y^3$$

forts.

• exponentialfunktioner

$$e^{x+y} = e^x \cdot e^y \neq e^x + e^y$$

forts

• trigonometriska funktioner

$$\sin(x+y) = \sin x \cos y + \sin y \cos x$$
$$\neq \sin x + \sin y$$

$$\cos(x+y) = \cos x \cos y - \sin x \sin y$$
$$\neq \cos(x) + \cos(y)$$

forts.

o konstanter $f(x) = a$

$$f(x+y) = a \neq a+a = f(x) + f(y)$$

(bara linjär om $a=0$)

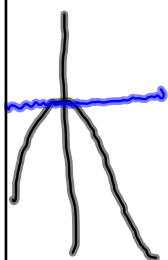
Senare kommer vi approximera
 icke-linjära funktioner med

linjära $0 + 1 \cdot x$

$$\sin x \approx x \quad \text{för små } x$$

$$\cos x \approx 1 \quad \text{för små } x$$

$$\cos x \approx 1 + 0 \cdot x$$

Vi kan alltid skriva
linjära avbildningar med
matriser

$$T(\bar{u}) = A\bar{u}$$

($\bar{u}$ behandlas som en kolonn)

Exempel 1) $f(x, y) = 3x - 2y$

$$\begin{pmatrix} 3 & -2 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} x \\ y \end{pmatrix} = 3x - 2y$$

2) $g(x, y) = (3x - 2y, x + y)$

$$\begin{pmatrix} 3x - 2y \\ x + y \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 3 & -2 \\ 1 & 1 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} x \\ y \end{pmatrix}$$

Exempel Projektion på xy -planet

$$T \begin{pmatrix} 1 \\ 0 \\ 0 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 \\ 0 \end{pmatrix}$$

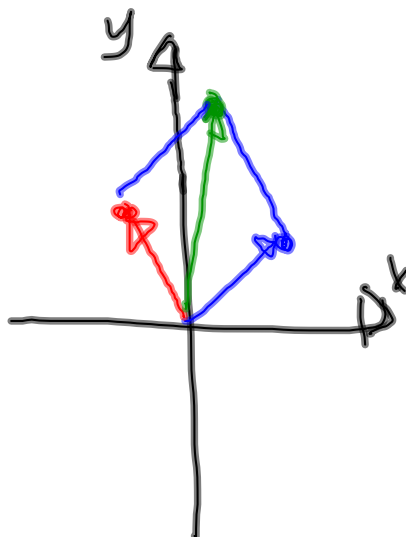
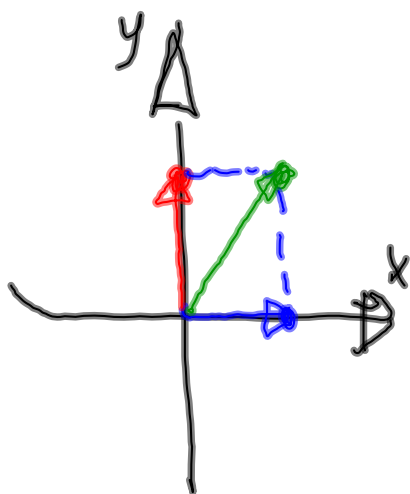
$$T \begin{pmatrix} 0 \\ 1 \\ 0 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 0 \\ 1 \end{pmatrix}$$

$$T \begin{pmatrix} 0 \\ 0 \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 0 \\ 0 \end{pmatrix}$$

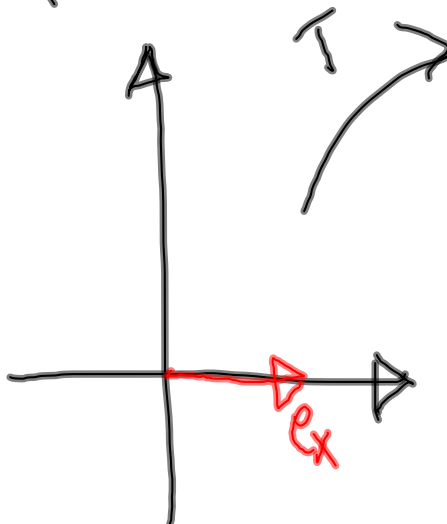
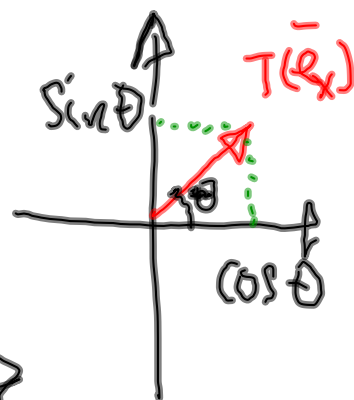
$$\Rightarrow A = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \end{pmatrix}$$

$$A \begin{pmatrix} x \\ y \\ z \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} x \\ y \\ z \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} x \\ y \end{pmatrix}$$

Rotation av planer

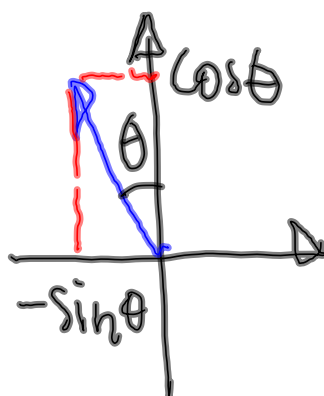
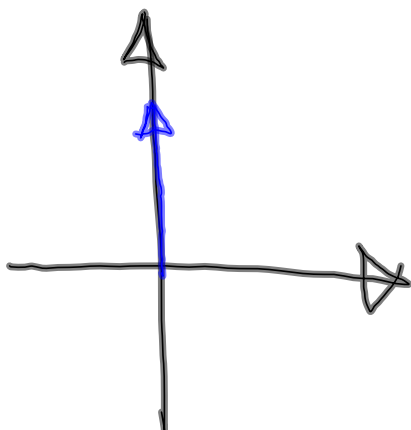
$$T(\bar{e}_x) = \begin{pmatrix} \cos \theta \\ \sin \theta \end{pmatrix}$$

nov 10-08:42

$$T(\bar{e}_y) = \begin{pmatrix} -\sin\theta \\ \cos\theta \end{pmatrix}$$

$$\underline{\underline{\text{Ex}}}: \theta = 90^\circ$$
$$\begin{pmatrix} \cos 90^\circ & -\sin 90^\circ \\ \sin 90^\circ & \cos 90^\circ \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 0 & -1 \\ 1 & 0 \end{pmatrix}$$

Matrismult.

$$\begin{pmatrix} \circ & \circ & \circ \\ \circ & \circ & \circ \\ \circ & \circ & \circ \\ \circ & \circ & \circ \end{pmatrix} \begin{pmatrix} \circ & \circ & \circ & \circ \\ \circ & \circ & \circ & \circ \\ \circ & \circ & \circ & \circ \end{pmatrix}$$

Tolka matris-
multiplikation
som

Sammansättning

$$\begin{aligned} f(g(x)) &= fg(x) \\ &= f \circ g(x) \end{aligned}$$

nov 10-09:07

$$T: \mathbb{R}^n \longrightarrow \mathbb{R}^m$$

$$S: \mathbb{R}^m \longrightarrow \mathbb{R}^k$$

$$\mathbb{R}^n \xrightarrow{T} \mathbb{R}^m \xrightarrow{S} \mathbb{R}^k$$

$$\begin{pmatrix} \cos \varphi & -\sin \varphi \\ \sin \varphi & \cos \varphi \end{pmatrix} \begin{pmatrix} \cos \theta & -\sin \theta \\ \sin \theta & \cos \theta \end{pmatrix}$$

$$\cos \varphi \cdot \cos \theta + (-\sin \varphi) \sin \theta$$

$$= \cos \varphi \cos \theta - \sin \varphi \sin \theta$$

$$= \text{[additions formel.]}$$

$$= \cos(\varphi + \theta)$$

Projektion

$$P_{\text{Proj}_V} \vec{u} = \frac{\vec{u} \cdot \vec{v}}{|\vec{v}|^2} \vec{v}$$

Välj en vektor $\vec{v}$!

$$\vec{v} = \begin{pmatrix} 5 \\ 8 \\ -13 \end{pmatrix}, |\vec{v}| = \sqrt{258}$$

Bestäm matrisen
genom att beräkna
avbildningen för
 $\bar{e}_x, \bar{e}_y$ och $\bar{e}_z$.

$$\text{Proj}_{\bar{v}} \bar{e}_x = \frac{1}{258} (\bar{e}_x \cdot \bar{v}) \bar{v}$$

$$= \frac{1}{258} \cdot 5 \cdot \bar{v} = \frac{5}{258} \begin{pmatrix} 5 \\ 8 \\ -13 \end{pmatrix}$$

$$\text{Proj}_{\vec{v}} \vec{e}_y = \frac{8}{258} \begin{pmatrix} 5 \\ 8 \\ -13 \end{pmatrix}$$

$$\text{Proj}_{\vec{v}} \vec{e}_z = \frac{-13}{258} \begin{pmatrix} 5 \\ 8 \\ -13 \end{pmatrix}$$

Ansätts

$$A = \frac{1}{258} \begin{pmatrix} 25 & 40 & -65 \\ 40 & 64 & -104 \\ -65 & -104 & 169 \end{pmatrix}$$

A är symmetrisk

dvs $A = A^t$

$$\text{Proj}_V \bar{u} = \frac{1}{|\bar{v}|^2} (\bar{u} \cdot \bar{v}) \bar{v}$$

$$= \frac{1}{|\bar{v}|^2} \bar{v} (\bar{v} \cdot \bar{u})$$

$$= \frac{1}{|\bar{v}|^2} \bar{v} \bar{v}^t \bar{u}$$

nov 10-09:28

Alltså är
matrisen för

Proj_v

$$\frac{1}{|v|^2} v v^t$$

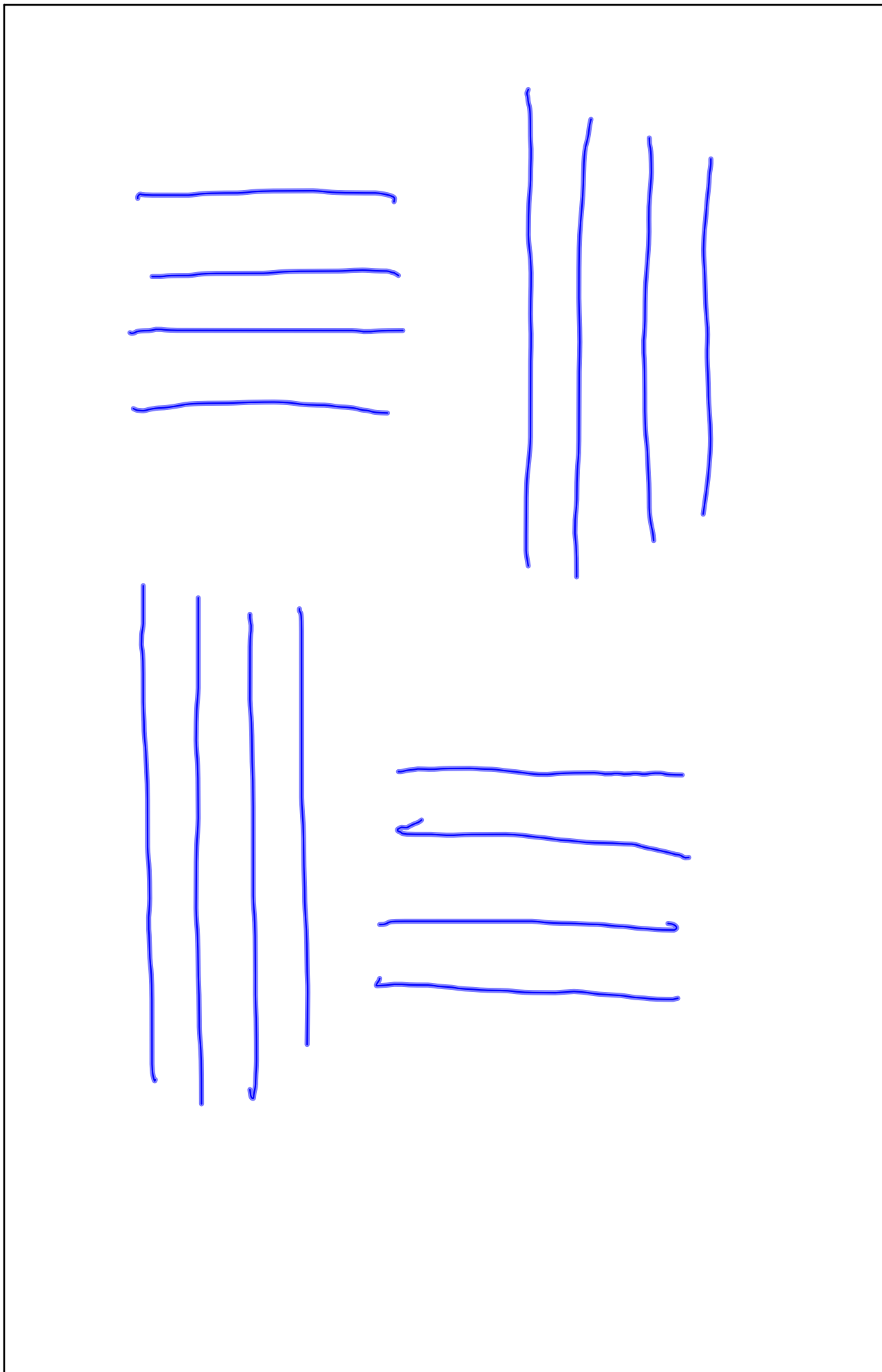
$$= \frac{1}{250} \begin{pmatrix} 5 \\ 8 \\ -13 \end{pmatrix} (5 \ 8 \ -13)$$

$\bar{V} \bar{V}^t$ är
alltid symmetrisk

$$(\bar{V} \bar{V}^t)^t =$$

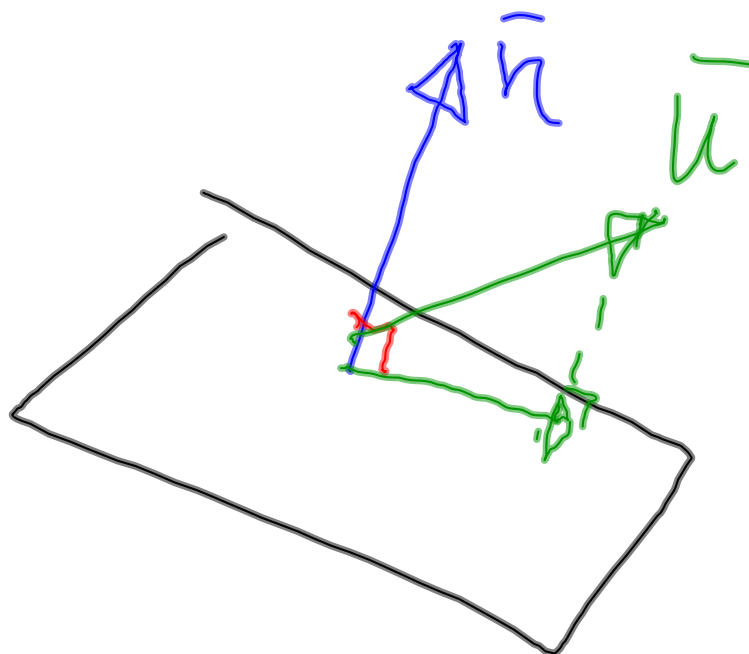
$$= (\bar{V}^t)^t \bar{V} = \bar{V} \bar{V}^t$$

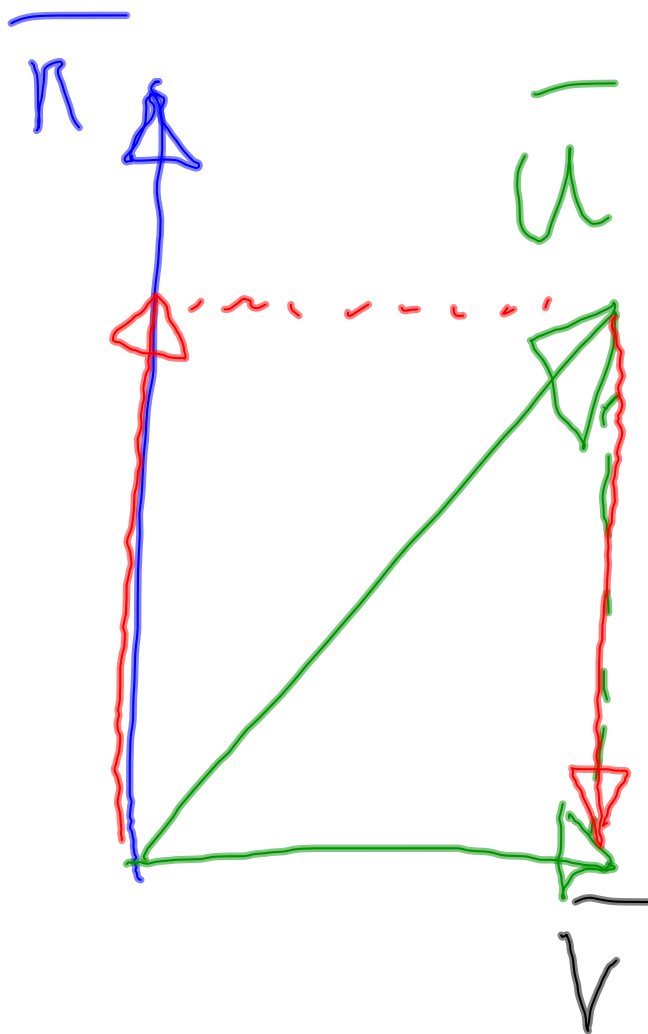
$$(AB)^t = B^t A^t$$

nov 10-09:36

Projektion på plan i rummet

$$\vec{v} = \vec{u} - \text{Proj}_{\vec{n}} \vec{u}$$

Om T är proj.
 på planet med
 normal $\bar{n}$. (genom
 origo) så ges T
 av

$$T(\bar{u}) = \bar{u} - \text{proj}_{\bar{n}} \bar{u}$$

Matrisen blir

$$I_3 - \frac{1}{|\vec{n}|^2} \vec{n} \vec{n}^t$$

Ex: $\vec{n} = (1, 0, -1)$

$$|\vec{n}|^2 = 1^2 + 0^2 + (-1)^2 = 2$$

$$\begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} - \frac{1}{2} \begin{pmatrix} 1 \\ 0 \\ -1 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 1 & 0 & -1 \end{pmatrix}$$

$$\begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} - \frac{1}{2} \begin{pmatrix} 1 & 0 & -1 \\ 0 & 0 & 0 \\ -1 & 0 & 1 \end{pmatrix} \\
 = \begin{pmatrix} \frac{1}{2} & 0 & \frac{1}{2} \\ 0 & 1 & 0 \\ \frac{1}{2} & 0 & \frac{1}{2} \end{pmatrix}$$

nov 10-09:44